

række af disse problemer, og påvirke den lokale alkoholkultur ved at arbejde målrettet med alkohol.

Det foreslås, at der på det overordnede organisatoriske plan etableres faste samarbejdsstrukturer mellem kommuner, amter, relevant personale på sundheds- og socialområdet samt frivillige organisationer. Et sådant internt og eksternt samarbejde skal fremme kvaliteten i såvel tilbuddet til den enkelte misbruger som den overordnede planlægning og koordinering af den forebyggende indsats, den tidlige intervention, behandling og efterbehandling. Det beskrives som en særskilt barriere, at alkoholforebyggelse og alkoholbehandling forudsætter en indsats i flere sektorer og samarbejde på tværs af amt og kommune.

Da der er tale om et område med udstrakt kommunal og amtskommunal selvbestemmelse, vil de statslige initiativer på dette område oftest have karakter af model- eller udviklingsprojekter, hvor metoder til at løse konkrete problemstillinger undersøges og eventuelt søges udbredt.

Der er allerede iværksat en række initiativer i forhold til forslagene:

Sundhedsstyrelsen gennemførte i 2001-2002 et pilotprojekt i samarbejde med 5 kommuner om udvikling af kommunale handleplaner. Projektet skulle opnå erfaringer med, hvordan der kan planlægges og gennemføres et systematisk arbejde i kommunerne med både kortlægning af alkoholforbruget og indsatsen rettet mod de problemer, som et højt alkoholforbrug og -misbrug fører med sig. Målet var samtidig at beskrive effektive modeller for et tæt samarbejde mellem amt og kommune.

Erfaringerne fra de fem kommuner er sammenfattet i publikationen »*Alkoholpolitiske handleplaner – en håndbog for kommuner*«, som Sundhedsstyrelsen udsendte i 2002. Publikationen er sendt til samtlige kommuner. Generelt viser erfaringerne fra projektet, at den sammenhængende fokus på alkohol giver mulighed for en mere effektiv indsats på alkoholområdet. Blandt konkrete initiativer nævnes blandt andet: at give det frivillige arbejde en veldefineret plads i såvel forebyggelses- som behandlingsindsatsen; at inddrage de praktiserende læger i arbejdet for tidlig intervention og i sygedagpengesager; at sikre klare retningslinier for læreres, pædagogers og socialrådgiveres interventioner i sager, hvor alkoholproblemer forekommer; at sikre indførelse af alkoholpolitikker i uddannelses-

institutioner, ungdomsklubber, idrætsforeninger m.v. med inddragelse af såvel de unge som deres forældre; at arbejde med tryggere festmiljøer for unge; og aktivt at arbejde med kommunens bevillingspolitik.

En kortlægning fra efteråret 2001 af kommunernes indsats på alkoholområdet viser, at der tilsyneladende er sat en proces i gang i kommunerne med større fokus på alkoholproblemet. Godt halvdelen af kommunerne vurderer alkohol til at være et stort eller et mellemstort problem blandt borgerne. Hver sjette kommune har formuleret målsætninger, har en handleplan eller lignende i forhold til alkoholmisbrug, mens en lige så stor del overvejer det.

Sundhedsstyrelsen og Socialministeriet har på baggrund af inspirationen fra pilotprojektet og kommunehåndbogen planlagt at udbrede projektet til yderligere et antal kommuner.

I et andet modelprojekt *Børn i misbrugsfamilier* er der opnået en række erfaringer med at arbejde på tværs af amt og kommune, her som led i bedre at kunne yde en tidlig indsats over for forældre med misbrug og at kunne give en støtte til de børn, der lever med belastninger på grund af deres forældres misbrug. En barriere for at give børnene den nødvendige støtte er, at alkoholbehandling er et amtligt ansvar, mens kommunen har ansvaret for børn, der mistrives. Projektet er igangsat af Sundhedsstyrelsen, Socialministeriet og Fyns Amt. Projektet gennemføres i Fyns Amt og 10 kommuner i amtet, og løber frem til 2005. På nuværende tidspunkt har projektet vist positive resultater med at sikre en koordination og en systematik i samarbejdet om børn i misbrugsfamilier. Bl.a. er udarbejdet handlingsvejledninger til forskellige faggrupper. En mappe med erfaringer og vejledninger er sendt ud til samtlige amter og kommuner.

Som en videreudbygning af dette modelprojekt igangsættes i løbet af efteråret et nationalt udviklingsprojekt om forankring af støtten til børn i familier med misbrug. Projektet hviler på satspuljemidler. Den overordnede målsætning er, at amtet og kommunerne i amtet på systematisk vis skal forankre støtten til børnene som en driftsfunktion i amt og kommune og de relevante institutioner i kommunen. Der skal altså sikres en infrastruktur, som løser koordinationsproblemer og via samarbejde sikrer en tidlig indsats.

Sundhedsstyrelsen vil i løbet af efteråret gen tage kampagnen *Børn og unge drikker mere end du tror*. Kampagnen består af materiale til forældre